gemeente Zoetermeer

# Memo

| | |
|---|---|
| Aan: | Gemeenteraad |
| Van: | Auditcommissie |
| Datum: | 30 januari 2026 |
| Onderwerp: | Opvolging aanbevelingen Rekenkamer aan Raad |

Beste raads- en commissieleden,

Op 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. De rekenkamercommissie is op grond van deze wet inmiddels omgevormd tot de Rekenkamer Zoetermeer.

Bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer, is een amendement aangenomen dat heeft geleid tot artikel 185a Gw: *Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.*

De Rekenkamer doet echter ook aanbevelingen aan de raad. Om monitoring daarvan te borgen, is in overleg met de Auditcommissie besloten dat er jaarlijks twee memo's aan de raad worden gezonden. Eén vanuit het college, met daarin het bovengenoemde overzicht.
Het tweede memo wordt op verzoek van de Auditcommissie opgesteld door de griffie en bevat een overzicht van de aan de raad gedane aanbevelingen en de wijze waarop daar vervolg aan is gegeven. Dit memo is het bedoelde tweede memo.

Aanbevelingen die alleen aan het college zijn gericht, alsmede de bijbehorende raadsbesluiten, zijn niet in onderstaand schema opgenomen. Deze staan in het hierboven genoemde collegememo. Aanbevelingen die aan raad én college zijn gedaan, staan in het schema met een * gemarkeerd. Van deze aanbevelingen is alleen de opvolging door de raad nader vermeld.

In de Rekenkamerbrief 'Bezuinigingen' (link) geeft de Rekenkamer aan dat er geen aanbevelingen zijn geformuleerd. Dit onderzoek komt dan ook niet terug in onderstaan schema.

Aangezien het schema met aanbevelingen en opvolging daarvan erg technisch van aard is, volgt hieronder een korte samenvatting per onderzoek.

*MRDH*
De griffie besteedt blijvend aandacht aan betere informatievoorziening over de MRDH in iBabs. Daarnaast zijn initiatieven gestart om betrokkenheid van raadsleden te vergroten.

*Ondermijning*
De burgemeester en griffie houden integriteit en weerbaarheid structureel op de agenda: de raad heeft een herziene gedragscode en meldprotocol vastgesteld en het onderwerp is vast onderdeel van het Seniorenconvent en het inwerkprogramma.

*Veilig Thuis Haaglanden*
De afstemming tussen raden is versterkt door aansluiting bij het regionale Platform H9Jeugd.

*Evaluatie referendum*
Er zijn tot op heden geen nieuwe referendumaanvragen geweest, zodat de aanbevelingen van de Rekenkamer nog niet in praktijk zijn gebracht. De herziening van de referendumverordening — inclusief verduidelijking van rollen en een subsidieregeling — is nog niet gerealiseerd.

*Woonbeleid*
M.b.t. de opvolging van de aanbevelingen is er tot op heden niets nieuws te melden.

*Grote projecten*
Er zijn in de periode na de raadsbehandeling van dit onderzoek geen werkbezoeken geweest, maar m.b.t. kennisdeling worden de banden met andere New Towns benut.

*Arbeidsmigranten*
Het overleg tussen presidium en college over het organiseren van contactmomenten moet nog op gang komen.

*DoeMee energiebesparingsplicht*
De Rekenkamer heeft de raad aanbevolen om, indien gewenst, afspraken te maken over het ontvangen van de (toegezegde) ODH-werkplannen. Tot op heden heeft de raad hier geen actie op ondernomen.

*Sportsubsidies*
De Rekenkamer vraagt de raad nadrukkelijk om het dossier actief te blijven volgen en toe te zien op de uitvoering van door het college uitgesproken intenties, maar tot op heden heeft de raad hierop geen actie ondernomen.

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:
Naam: Anna de Vries-Asselbergs
Telefoon: 079 – 346 8269
E-mail: a.e.de.vries@zoetermeer.nl

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| MRDH – Economisch vestigingsklimaat (link) | Hoewel het budget voor EV in verhouding tot de gemeentelijke begroting bescheiden is, is het een feit dat Zoetermeer een bijdrage levert van bijna € 450.000 (totaal aan EV en IQ). Het is wat de rekenkamercommissie betreft niet meer dan reëel om voor een dergelijk bedrag te verwachten dat er tenminste duidelijkheid wordt gegeven over wat de MRDH voor wat betreft EV doet en bereikt. Voor raadsleden moet het daarnaast duidelijk zijn wanneer zij effectief invloed kunnen uitoefenen. Het helpt daarbij als de informatie (vergaderstukken, maar ook presentaties) goed en volledig in iBabs staan. | Wij onderstrepen het belang van duidelijkheid over wat de MRDH op het gebied van EV doet en bereikt. Om uw raad hierover te informeren ontvangt u proactief terugkoppelingen van de bestuurscommissie EV vergaderingen. Wat betreft de directe subsidie van de gemeente aan Innovation Quarter (IQ) heeft het college op 16 augustus 2022 besloten om de subsidie met ingang van 2023 te beëindigen. Het college blijft via de 'MRDH-lijn' nauw samenwerken met IQ. | Het college te verzoeken om:<br>2a: als onderdeel van het bestuur van de MRDH, de huidige opzet van de uitvoerende functie waarmee projecten in de regio worden gefinancierd, te heroverwegen waarbij in elk geval de door de Rekenkamer Rotterdam geschetste scenario's worden betrokken, en vóór 1 juli 2023 de uitkomst van deze overweging in een voorstel ter besluitvorming aan de raad voor te leggen;<br><br>2b: als onderdeel van het bestuur van de MRDH, concrete en meetbare doelstellingen te formuleren in de Strategische Agenda;<br><br>2c: als onderdeel van het bestuur van de MRDH, aandacht te besteden aan monitoring en evaluatie;<br><br>2d: samen met de griffie er zorg voor te dragen, dat alle informatie m.b.t. de MRDH goed en volledig in iBabs staat. | *2a, 2b, 2c: college*<br><br>*2d: Griffie* | 2d: Aan deze aanbeveling wordt doorlopend aandacht besteed.<br><br>Update 2025: er wordt doorlopend aandacht besteed aan het zo goed mogelijk aanbieden van de informatie over de MRDH (en andere GR'en) in het raadsinformatiesysteem.<br><br>Update 2026: er wordt nog steeds doorlopend aandacht besteed aan het zo goed mogelijk aanbieden van informatie over de gemeenschappelijke regelingen op iBabs. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om informatie per GR te bundelen op iBabs, zodat informatie nog makkelijker te vinden is. |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | In de commissie Plenair vragen 'om input' levert weinig concreets op. Formeer wisselende werkgroepen met raadsleden die woordvoerder zijn op een thema (of algemeen op economie) dat in de ACEV voorligt. Op die manier worden de juiste mensen betrokken en zou kunnen worden bewerkstelligd dat de betrokkenheid van raadsleden bij de MRDH wordt vergroot. | Wij zien dit als een aanbeveling aan uw raad en mogelijkheid om indien gewenst hier navolging aan te geven. | De leden van de Bestuurscommissie EV en de Adviescommissie EV te verzoeken er bij de MRDH voor te pleiten dat de inhoud en vorm van de adviescommissie economisch vestigingsklimaat beter aansluit bij de rol van raadsleden. | *Leden van de AC EV* | Er wordt belang gehecht aan het gesprek over (…) het vergroten van de betrokkenheid van de gemeenteraden bij de MRDH. De AC's adviseren om deze onderwerpen te betrekken bij de aankomende evaluatie van de GR en zien graag een voorstel hoe dit betrokken wordt bij het plan van aanpak van de Evaluatie GR 2024. Het AB heeft aangegeven dit advies over te nemen en dit te betrekken bij de Evaluatie van de GR.<br><br>Update 2025: dit is gebeurd zoals te lezen valt in het rapport van Berenschot (Evaluatie MRDH 2015-2023). In dit rapport worden aanbevelingen gedaan om de (ervaren) democratische legitimiteit te versterken. |
| | Ga na op welke manier andere gemeenten omgaan met voorbereiding op en terugkoppeling uit de ACEV. | In het raadsmemo klankbordgroep MRDH 2018-2019 wordt duidelijk dat in 2018 een | | *Leden van de AC EV: inspiratie opdoen n.a.v. bijlage 1 college-reactie.* | Er is de behoefte om AC's voor te bereiden met wethouder en ambtena(a)r(en). De oproep |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | Betrek daarbij ook de mogelijkheden van overleg met ambtenaar, wethouder en raadsleden. | klankbordgroep MRDH is opgericht. In de raadsperiode 2018-2022 is er geen klankbordgroep georganiseerd. In de bijlage is ter informatie een overzicht uit 2018 toegevoegd hoe andere MRDH-gemeenten de samenwerking tussen college en raad hebben georganiseerd.<br><br>NB: Uit het Presidiumbericht nav vergadering 17-12-2018 blijkt dat de informatie van het college enigszins achterhaald is:<br>1) De klankbordgroep in de huidige vorm op te heffen en in plaats daarvan tot aan het zomerreces een aantal nader te bepalen keren een blok van een half uur in een plenaire vergadering te gebruiken om de advies- en bestuurscommissies voor te bespreken.<br>2) In de plenaire commissieagenda's de nadruk te leggen op inhoudelijke | | | aan het college is dan ook om een dergelijke voorbereiding structureel te organiseren, als dat niet al gebeurt. Het gaat dan om een inhoudelijke voorbereiding, naast annotaties.<br><br>Update 2025: dit punt is opgenomen in een advies aan de raad over het verbeteren van de positie ten opzichte van de GR'en. Indien er (voldoende) vraag naar is wordt dit op korte termijn gerealiseerd.<br><br>Update 2026: Het streven is om bij aanvang van de nieuwe raadsperiode te starten met klankbordgroepen, de vraag om deelname wordt aan het begin van de raadsperiode neergelegd bij de leden van de advies- en bestuurscommissies. |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | | voorbereiding van de komende Advies- en Bestuurscommissies.<br>3) Voor een goede voorbereiding is het noodzakelijk dat de agenda's van de adviescommissies ambtelijk worden geannoteerd. Deze annotaties moeten tijdens de bespreking beschikbaar zijn (uiterlijk de donderdag voor de Commissiebespreking) via iBabs. | | | |
| Ondermijning (link) | Onderken dat ook leden van het gemeentebestuur en ambtenaren doelwit kunnen zijn van ondermijnende activiteiten. Zorg ervoor dat signalen van misplaatste beïnvloeding (of vermoedens daarvan) in vertrouwen met elkaar besproken kunnen worden.* | Het college is zich al een aantal jaar bewust van het feit dat het gemeentebestuur en ambtenaren doelwit kunnen zijn van ondermijnende activiteiten. Het college heeft daarom meegewerkt aan een weerbaarheidsscan (uitgevoerd door het Regionaal Informatie en Expertise Centrum). Deze weerbaarheidsscan heeft inzicht gegeven in de weerbaarheid van de | 2a: de aanbeveling van de rekenkamercommissie, om te onderkennen dat ook leden van het gemeentebestuur en ambtenaren doelwit kunnen zijn van ondermijnende activiteiten, over te nemen en<br><br>2b: de burgemeester (conform artikel 170 lid 2 GW), college en griffie te verzoeken telkens, daar waar en wanneer dat opportuun is, aandacht te besteden aan weerbaarheid | *burgemeester, college, griffie* | Aan deze aanbeveling wordt doorlopend, wanneer opportuun, aandacht besteed.<br><br>Update: op 25-11-2024 heeft de raad de herziene Gedragscodes integriteit voor zowel raadsleden als burgemeester en wethouders van de gemeente Zoetermeer vastgesteld, alsmede het Protocol melding van vermoeden van integriteitsschending. |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | | organisatie tegen ondermijning. De aanbevelingen die hieruit voort zijn gekomen zijn meegenomen in de aanpak. Daarnaast is bewustwording een terugkerend onderdeel binnen de aanpak van ondermijning. Een recent voorbeeld is de Roadshow Ondermijning die heeft plaatsgevonden op 3 oktober 2022. De aanbeveling uit het onderzoeksrapport wordt al uitgevoerd. | en integriteit. | | Update 2026: dit onderwerp maakt deel uit van het inwerkprogramma voor de nieuwe gemeenteraad.<br>In elke vergadering van het Seniorenconvent staat het agendapunt 'Bijzonderheden integriteit, omgangsvormen en agressie/geweld politieke ambtsdragers' geagendeerd. Zowel fractievoorzitters als raadsleden kunnen bij dit agendapunt, conform de verordening, politiek gevoelige, vertrouwelijke en spoedeisende kwesties delen. |
| Veilig Thuis Haaglanden (link) | Overweeg met andere raden de instelling van een gezamenlijk platform om zienswijzen onderling af te stemmen. Dat vergt een extra tijdsinvestering, maar kan de grip van de raad op deze GR helpen versterken. | Het college zou de raad voor zijn beraadslaging over deze aanbeveling mee willen geven dat een gezamenlijke boodschap mogelijk krachtiger is dan de boodschap van een individuele gemeente. | 3a: de aanbeveling om met andere raden de instelling van een gezamenlijk platform om zienswijzen onderling af te stemmen te overwegen, over te nemen en<br><br>3b: het presidium te verzoeken om hiervoor het draagvlak te peilen bij de andere bij de gemeenschappelijke regeling (GGD-)VTH aangesloten | *Presidium* | 3b: de griffie heeft, op verzoek van het Presidium, bij de deelnemende gemeenten het draagvlak geïnventariseerd. Op basis van de reacties zal het Presidium met een voorstel komen.<br><br>Update: op basis van een rondgang bij de betreffende gemeenten is het verzoek voorgelegd of het gezamenlijke platform om zienswijzen inzake Veilig |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | gemeenteraden, voorzien van een passende reactietermijn. | | Thuis Haaglanden af te stemmen, kan aanhaken bij Platform H9Jeugd. Het Platform H9Jeugd heeft hiermee ingestemd en faciliteert vanaf februari 2024 het onderwerp Veilig Thuis Haaglanden in combinatie met de GGD op hun platform. De raadsleden die Veilig Thuis Haaglanden en de GGD in hun portefeuille hebben of die vanuit hun portefeuille Jeugd zich met Veilig Thuis Haaglanden en de GGD zullen bezighouden zijn hiervan op de hoogte gebracht. |
| Evaluatie referendum (link) | Weeg als raad, wanneer er een verzoek tot een referendum wordt gedaan, of er echt (alleen) om een referendum wordt gevraagd of om (meer, betere) participatie in zijn algemeenheid. | | 2a: de aanbeveling van de Rekenkamer aan de raad om de achterliggende vraag bij een verzoek om een referendum te wegen, over te nemen en<br><br>2b: verzoekt het college in geval er een (inleidend) verzoek om een referendum wordt gedaan, nadrukkelijk te onderzoeken of er echt (alleen) om een referendum wordt gevraagd of om (meer, betere) participatie in | *2b: college*<br>*2c: Presidium, raad* | Er is tot op heden geen (inleidend) verzoek om een referendum gedaan. |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | zijn algemeenheid, waarbij in elk geval een gesprek met de initiatiefnemer van het referendum wordt gevoerd, en vervolgens de bevindingen van dit onderzoek met een raadsmemo aan de raad te sturen zodat<br><br>2c: de raad deze bevindingen mee kan wegen in het besluit over een definitief verzoek om een referendum. | | |
| | Het referendum is primair een raadsinstrument. Een referendum is een vorm van participatie, maar niet altijd de meest passende optie. De rekenkamercommissie beveelt aan om het referendum onderdeel te laten uitmaken van het participatiebeleid. Daartoe doet zij de aanbeveling<br>a. aan het college om een voorstel te maken om het referendum in het participatiebeleid te plaatsen en dat ter bespreking en besluitvorming aan de raad te zenden; | Het college adviseert de raad om deze aanbeveling niet over te nemen. Het participatiebeleid is erop gericht om inwoners en andere stakeholders voorafgaand aan het ontwikkelen van beleid of projecten te betrekken. En participatie heeft als doel om draagvlak te verkennen, de kwaliteit van plannen te vergroten etc. Het referendum is een volksstemming en vindt achteraf plaats. Hierdoor is het een wezenlijk ander instrumen. Daarnaast is het referendum een instrument | *Bij amendement is dit besluitpunt volledig uit het raadsvoorstel geschrapt.* | | |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | b. aan de raad om tijdens de behandeling van het onder a. genoemde voorstel, de positie van het referendum binnen het participatiebeleid van de gemeente Zoetermeer te bespreken en hierover te besluiten.* | van de gemeenteraad en valt dan ook primair onder de verantwoordelijkheid van de raad. | | | |
| | Actualiseer de referendumverordening, maak daarbij goed gebruik van de modelverordening van de VNG en neem daarin in ieder geval de volgende onderdelen mee:<br>• Stel een permanente referendumcommissie in.<br>• Neem een subsidieregeling op in de referendumverordening.<br>• Maak de rollen, taken en verantwoordelijkheden expliciet in de referendumverordening. Zorg er in het verlengde hiervan voor, dat ondersteuning per ambtelijke bijstand geregeld wordt.<br>• Houd de regie over de referendabiliteit van een besluit bij de raad. Laat een besluit over de | Het college adviseert hierover het volgende:<br>• De aanbeveling “Stel een permanente referendumcommissie in.” niet over te nemen.<br>• Gezien de frequentie van een referendum is het niet praktisch om een permanente commissie aan te stellen.<br>• De aanbevelingen “Neem een subsidieregeling op in de referendumverordening ” en “Maak de rollen, taken en verantwoordelijkheden expliciet in de referendum-verordening. Zorg er in het verlengde hiervan voor, dat ondersteu- | 3a: de aanbeveling van de Rekenkamer om de referendumverordening te actualiseren, over te nemen en het college, in afstemming met de griffie, te verzoeken om<br><br>3b: hiertoe een voorstel te maken, goed gebruik makend van de VNG modelverordening en<br><br>3c: in elk geval de volgende onderdelen mee te nemen:<br>I Neem een subsidieregeling op in de verordening<br>II Maak de rollen, taken en verantwoordelijkheden expliciet in de referendumverordening. Zorg er in het verlengde hiervan voor, dat ondersteuning per | *3b, 3c, 3d: college* | De geactualiseerde referendum-verordening komt in het vierde kwartaal 2024 naar de raad.<br><br>Update 2026: dit is nog niet gerealiseerd. |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | referendabiliteit nemen door de gemeenteraad, ná het inleidend verzoek, zoals ook in de modelverordening wordt gedaan. Dit voorkomt onduidelijkheden bij een aanvraag.* | ning per ambtelijke bijstand geregeld wordt." onderschrijft het college<br>• De aanbeveling "Houd de regie over de referendabiliteit van een besluit bij de raad. Laat een besluit over de referendabiliteit nemen door de gemeenteraad, ná het inleidend verzoek, zoals ook in de modelverordening wordt gedaan. Dit voorkomt onduidelijkheden bij een aanvraag." over te nemen.<br>• Bij de beoordeling van het inleidend verzoek beslist de raad of het verzoek kan worden ingewilligd. Hierbij wordt getoetst op referendabiliteit (is er al dan niet sprake van een uitgezonderd onderwerp) en of er voldoende aantal geldige ondersteunings-verklaringen zijn. | ambtelijke bijstand geregeld wordt.<br>lll Houd de regie over de referendabiliteit van een besluit bij de raad. Laat een besluit over de referendabiliteit nemen door de gemeenteraad, ná het inleidend<br>verzoek, zoals ook in de modelverordening wordt gedaan.<br><br>3d: het onder 3b genoemde voorstel uiterlijk 1 juli 2024 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen. | | |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| Woonbeleid (link) | Faciliteer meer betrokkenheid van de raad: organiseer als college themabijeenkomsten met verdiepende toelichting op projectontwikkeling.* | | 1a: de aanbeveling aan college en raad om meer betrokkenheid van de raad te faciliteren, over te nemen<br><br>en<br><br>1b: het college te verzoeken themabijeenkomsten voor de raad te blijven organiseren met verdiepende toelichting op projectontwikkeling en<br><br>1c: deze bijeenkomsten actief bij te wonen. | *1b: college*<br>*1c: raad* | |
| | Neem een meer pro-actieve houding aan:<br>• Zie toe op de spoedige totstandkoming van een nieuwe woonvisie die de komende jaren als integraal en actueel kader voor het woonbeleid kan fungeren. Leg daarbij meetbare streefwaarden vast en dring aan op een goede monitoring van die streefwaarden.<br>• Stuur aan op de vaststelling van een doelgroepenverordening. | | 2a: de aanbeveling aan de raad om een meer pro-actieve houding aan te nemen, over te nemen en<br><br>2b: het college te verzoeken uiterlijk 31 maart 2025 een nieuwe woonvisie ter besluitvorming aan de raad voor te leggen, die de komende jaren als integraal en actueel kader voor het woonbeleid kan fungeren met meetbare streefwaarden en<br><br>2c: het college op te dragen de onder 2b genoemde | *2b, 2c, 2d, 2e: college*<br>*2f, 2g, 2h: raad, Presidium* | Er wordt bekeken hoe aan de uitvoering van besluitpunt 2h het beste vorm gegeven kan worden. |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | • Toets de prestatieafspraken van de gemeente met woningcorporaties aan de geldende kaders.<br>• Houd consequent en transparant vast aan de gestelde ambities voor huisvesting, ook als dat de raad plaatst voor ingewikkelde afwegingen van verschillende, individuele en collectieve, belangen. Dat schept duidelijkheid voor de inwoners.<br>Investeer in de contacten met de woningcorporaties. | | streefwaarden goed te monitoren en<br><br>2d: de raad daarover te informeren middels de periodieke rapportages;<br><br>2e: het college te verzoeken uiterlijk 31 maart 2025 een doelgroepenverordening ter besluitvorming aan de raad voor te leggen;<br><br>2f: de door het college toegezegde, meetbare, prestatieafspraken met de woningcorporaties te toetsen aan de geldende kaders;<br><br>2g: als raad consequent en transparant vast te houden aan de gestelde ambities voor huisvesting, ook als dat de raad plaatst voor ingewikkelde afwegingen van verschillende, individuele en collectieve, belangen;<br><br>2h: het presidium te verzoeken om met enige regelmaat een overleg met | | |

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | de woningcorporaties te organiseren. | | |
| Grote projecten (link) | Voor complexe projecten als Entree Stationsgebied, waar de ZWPW onvoldoende handvatten biedt, past een werkwijze voor programmatisch werken wellicht beter. Voeg naast de huidige projectcategorieën daarom een categorie 'programma' toe. Daarbij is het van belang dat er een heldere definitie is om het onderscheid tussen een 'project' en een 'programma' te verduidelijken, met bijbehorende sturingsprincipes en spelregels, waaronder het informatie- en verantwoordingsregime aan de raad. Dit voorkomt onterechte verwachtingen. Door een programmatische aanpak te implementeren, bestuurlijke slagvaardigheid te vergroten en informatie- en kennisbeheer te versterken, kan de gemeente haar grip op programma's (die nu nog worden getypeerd als grote complexe projecten) | We erkennen de bevinding dat de gemeente kan leren op het gebied van programmatisch werken. Een werkwijze in programmatisch werken helpt om eenduidiger te kunnen sturen op grote opgaves binnen de gemeente.<br>In 2023 is er gestart met het herzien van de Zoetermeerse Werkwijze Projectmatig Werken (hierna: ZWPW). In 2024 is de herziene versie vastgesteld en geïmplementeerd. In deze werkwijze is meer aandacht gekomen voor het goed formuleren van een opdracht en een bewuste afweging voor de juiste werkvorm: een Zoetermeers project, een Zoetermeers programma of een project in de lijn. Echter ontbrak de werkwijze voor programmasturing.<br>Om dezelfde reden zijn we vorig jaar gestart met het | Met betrekking tot de aanbevelingen gedaan aan raad en college:<br>1a: aanbeveling 1 van de Rekenkamer over een werkwijze voor programmatisch werken over te nemen en<br><br>1b: het college te verzoeken hiertoe een voorstel voor te bereiden<br><br>1c: met daarin een heldere definitie om het onderscheid tussen een 'project' en een 'programma' te verduidelijken en<br><br>1d: met bijbehorende sturingsprincipes en spelregels, waaronder het informatie- en verantwoordingsregime aan de raad en<br><br>1e: dit uiterlijk 31-12-2025 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen. | *1b, 1c, 1d, 1e: college* | |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | aanzienlijk verbeteren en maatschappelijke doelen effectiever realiseren.* | opstellen van een Zoetermeerse Werkwijze Programmasturing. Deze werkwijze gaat dieper in op: de definitie van programmasturing, de fasering van een programma, de sturing binnen een programma, de monitoring, rapportage en bijsturing. Dit lijkt aan te sluiten bij de aanbeveling van de Rekenkamer Zoetermeer.<br>De Zoetermeerse Werkwijze Programmasturing (hierna: ZWPS) zal dit jaar worden opgeleverd aan het MT/DT Zoetermeer. Daarna wordt deze werkwijze geïmplementeerd. Onderdeel van deze implementatie is een analyse van de lopende programma's in de gemeente Zoetermeer die volgens deze werkwijze voor programmasturing gaan werken of in een andere werkvorm door moeten en vice versa. Hierin wordt de aanbeveling voor Entree | | | |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Stationsgebied meegenomen. | | | |
| | Zoetermeer hoeft wat het bovenstaande punt betreft niet het wiel uit te vinden. Leer van best practices van andere gemeenten: a. bestudeer succesvolle programmatische aanpakken in steden zoals Leiden en pas relevante elementen toe op Zoetermeerse projecten. b. organiseer werkbezoeken en kennisuitwisseling met andere gemeenten die ervaring hebben met complexe binnenstedelijke ontwikkelingen.* | We sluiten ons aan bij de aanbeveling om gebruik te maken van kennis bij andere gemeenten en zien dit als een aanmoediging om tijd en ruimte te maken voor deze kennisuitwisselingen met andere gemeenten en de Vereniging Projectmanagement Nederlandse Gemeenten (VPNG). Binnen de gemeente zijn een aantal ervaren programmamanagers actief (met werkervaring bij andere gemeenten, waaronder Leiden). Hun input is zeer waardevol bij het opstellen van de Zoetermeerse werkwijze. Daarnaast heeft er een werkbezoek plaatsgevonden aan de gemeente Rotterdam over het invoeren voor een werkwijze van programmasturing en wat daarbij komt kijken. | 2a: aanbeveling 2 van de Rekenkamer over het leren van best practices van andere gemeenten over te nemen en<br><br>2b: het college te verzoeken bij het opstellen van het voorstel onder besluitpunt 1b succesvolle programmatische aanpakken in steden zoals Leiden te bestuderen en relevante elementen toe te passen op Zoetermeerse projecten<br><br>2c: het college en het presidium te verzoeken om, waar opportuun, werkbezoeken en kennisuitwisseling met andere gemeenten die ervaring hebben met complexe binnenstedelijke ontwikkelingen te organiseren. | *2b: college*<br>*2c: college, Presidium* | Bij de uitvoering van besluitpunt 2c wordt de stedenband met de andere New Towns benut. |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | De Rekenkamer onderschrijft de aanbeveling uit de procesevaluatie van de HOM, die nog altijd actueel blijkt: “De raad moet weloverwogen tot een besluit kunnen komen en moet daarnaast iets te kiezen hebben, of in ieder geval zicht hebben op of/hoe het anders kan en wat er gebeurt als een project geen doorgang krijgt. Inrichten van projectbeheersing vanaf het begin, maakt het voor college en raad mogelijk om te anticiperen en te sturen, in plaats van te reageren.” Daarom beveelt de Rekenkamer aan, dat er meer in scenario’s wordt gedacht, dat er aan de voorkant ‘go / no-go momenten’ worden ingebouwd en dat er ruimte wordt gecreëerd.* | Deze aanbeveling zien we als een verdieping op de ZWPW en is ook onze wens voor de projectopdrachten. We zien dit al terug bij de recent opgestarte projecten (naar aanleiding van de motie projectbeheersing), maar nog niet elk project maakt hier gebruik van.<br>Bij het opstellen van de opdracht is het van belang om vooraf af te spreken wie waarover mag beslissen en op welk moment. Ook het opsplitsen van fases kan daarbij helpen. Een haalbaarheidsfase kan bestaan uit eerst het vaststellen van scenario’s waarna vervolgens de haalbaarheid wordt getoetst.<br>Go/no-go momenten markeren het einde van een fase: willen we het project nog steeds doorgang laten geven?<br>Ook deze aanbeveling nemen we mee richting de opdrachtgevers om dit op te schrijven in de | 3a: aanbeveling 3 van de Rekenkamer over denken in scenario’s en ‘go / no-go momenten’ worden over te nemen en<br><br>3b: het college te verzoeken om in het vervolg in een raadsvoorstel met betrekking tot een project scenario’s en ‘go / no-go momenten’ op te nemen. | *3b: college* | |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | | projectopdrachten. We zijn ons ervan bewust dat alleen een werkwijze niet genoeg is, maar dat het blijven (bij)scholen van opdrachtgevers een continu proces is. | | | |
| | Het werken met principes zoals in Entree Stationsgebied is al een vorm van denken in scenario's. Hou dit als raad vast. | | 4a: aanbeveling 1 van de Rekenkamer over het werken met principes over te nemen en<br><br>4b: deze werkwijze, waar opportuun, opnieuw toe te passen. | *4b: raad* | |
| | Wees als raad realistisch in verwachtingen. Reken het college niet af op details waar het college evident weinig invloed op heeft. Sturen op procesafspraken past beter bij de positie van de raad dan sturen op details. | | 5a: aanbeveling 2 van de Rekenkamer over sturen op procesafspraken in plaats van details over te nemen en<br><br>5b: daarnaar te handelen | *5b: raad* | |
| Arbeidsmigranten (link) | Aangezien veel arbeidsmigranten langdurig in Zoetermeer verblijven en hier een (gezins)leven opbouwen, is het zinvol om beleid te ontwikkelen dat hen ondersteunt in integratie, huisvesting en toegang tot voorzieningen, vergelijkbaar | Veel arbeidsmigranten verblijven langdurig in onze gemeente en maken al gebruik van de bestaande voorzieningen. We beschouwen hen daarom niet als aparte doelgroep binnen het huidige beleid op lokaal niveau. Op | *Het raadsbesluit luidt na amendement als volgt:*<br><br>1a: aanbeveling 2 van de Rekenkamer, over de informatiepositie van de raad over te nemen en | *1b: college*<br>*1c: college, presidium* | De uitvoering van besluitpunt 1c is nog geen onderwerp van bespreking tussen college en het presidium geweest. |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | met andere inwoners. Gelet op de verblijfsduur ligt integratiebeleid meer voor de hand dan (beleid gericht op) tijdelijke ondersteuning.* | regionaal niveau in de arbeidsmarkt is dit wel relevant.<br>We werken in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de oprichting van een WorkinNL- punt (WIN-punt) voor EU-arbeidsmigranten in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal. Dit punt richt zich op wonen, werken en leven en biedt informatie, dienstverlening en (sociale) activiteiten. Gemeente Zoetermeer vervult als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio een centrale rol hierin. | 1b: het college te verzoeken om jaarlijkse monitoring van arbeidsmigranten op te nemen in de P&C-cyclus en<br><br>1c: het college en het presidium te verzoeken waar mogelijk en opportuun contactmomenten te organiseren met betrokken partijen.<br><br>2: Naar aanleiding van de aanbevelingen 1, 3, 4 en 5 van de rekenkamer geen nieuw beleid op te stellen en geen voortrekkersrol te ambiëren, maar wel in het reguliere beleid zichtbaar(der) te maken waar arbeidsmigranten gebruik van (kunnen) maken, en waar maatwerk voor de doelgroep wordt toegepast. Zo is het voor de raad mogelijk om bij te sturen als dat nodig is. | *2: college* | |
| | Raadsleden hebben behoefte aan meer inzicht in de lokale situatie. Jaarlijkse monitoring, regelmatige rapportages en contactmomenten zoals werkbezoeken of een ronde- | Reactie college: We zullen de raad vragen op welke wijze zij geïnformeerd wil blijven. Wij zullen de raad in ieder geval uitnodigen voor werkbezoeken. | *Bij amendement is besluitpunt over deze aanbeveling uit het raadsbesluit geschrapt.* | *College* | |

gemeente Zoetermeer

| Onderzoek + link naar raadsvoorstel | Aanbeveling aan raad (* = aanbeveling aan raad én college) | Eventuele collegereactie op deze aanbeveling | Raadsbesluit | Opvolging door | Stand van zaken |
|---|---|---|---|---|---|
| | tafelgesprek met betrokken partijen (inclusief arbeidsmigranten zelf) kunnen helpen om beter geïnformeerd te raken en beter onderbouwde besluiten te nemen.* | | | | |
| DoeMee Energiebesparings-plicht (link) | De toezegging dat de jaarlijkse werkplannen van de ODH met de raad worden gedeeld, wordt niet nagekomen. Als de raad daar prijs op stelt, moet zij afspraken met het college maken over de toezending. | | | *Raad* | |
| Rekenkamerbrief Sportsubsidies (link) | Gelet op de conclusies en aanbevelingen uit eerdere onderzoeken van de Rekenkamer en de signalen vanuit de raad, (roept de Rekenkamer het college op om nu echt vaart te maken met het uitvoeren van de uitgesproken intentie). Daarnaast vraagt de Rekenkamer de raad hier, gezien haar controlerende taak, de komende tijd aandacht voor te hebben. | | | *Raad* | |